

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

«Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής»

Το αναθεωρημένο άρθρο 82 παρ. 4 του Συντάγματος προβλέπει την ίδρυση ενός ιδιαίτερου συμβουλευτικού οργάνου της Κυβέρνησης για θέματα εξωτερικής πολιτικής, του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής. Το άρθρο αυτό αναθέτει μεν στον κοινό νομοθέτη να ορίσει τα σχετικά με τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του εν λόγω Συμβουλίου, προβλέπει όμως ρητά ότι θα μετέχουν σε αυτό εκπρόσωποι των κομμάτων της Βουλής και πρόσωπα με ειδικές γνώσεις ή εμπειρία. Το υπό εξέταση σχέδιο νόμου θα αποτελέσει τον εκτελεστικό νόμο του άρθρου 82 παρ. 4 του Συντάγματος.

Ήδη από το 1995 ο νομοθέτης είχε δημιουργήσει ένα όργανο το οποίο προοριζόταν να συμβάλει στην επεξεργασία μιας συναινετικής εξωτερικής πολιτικής: επρόκειτο για την Εθνική Διακομματική Επιτροπή για την Εξωτερική Πολιτική (ν. 2333/1995 «Σύσταση Εθνικών Διακομματικών Επιτροπών» ΦΕΚ Α' 182. Βλ. και τα σχόλια της Επιστημονικής Υπηρεσίας σε: Εκθέσεις VII-VIII, 1997, σελ. 247 επ.). Το ιδρυόμενο με το νομοσχέδιο Συμβούλιο δεν έχει, κατ'αντίθεση προς την Επιτροπή του ν. 2333/95, αποκλειστικά διακομματικό χαρακτήρα. Περιλαμβάνει στη σύνθεσή του, κατά ρητή συνταγματική επιταγή, και μέλη «τεχνοκρατικής» προέλευσης, όπως είναι πχ. πρέσβεις επί τιμή, μέλη ΔΕΠ των ΑΕΙ, πρώην υψηλόβαθμοι αξιωματούχοι διεθνών οργανισμών κλπ. Όπως μάλιστα προκύπτει εμμέσως από το άρθρο 3 παρ. 3 Νσχ, τα εν λόγω μέλη μπορούν να συγκροτούν ομάδες εργασίας επί συγκεκριμένων θεμάτων. Οι ομάδες αυτές θα παρουσιάζουν τα πορίσματά τους στις τακτικές συνεδριάσεις του Συμβουλίου, όπου βέβαια μετέχουν τόσο η πολιτική και υπηρεσιακή ηγεσία του Υπουργείου Εξωτερικών όσο και εκπρόσωποι των αναγνωρισμένων από τον Κανονισμό της Βουλής κομμάτων.

2

Εντύπωση, ωστόσο, προκαλεί η διάταξη του άρθρου 3 παρ. 4 Νσχ, κατά την οποία ο προεδρεύων του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής Υπουργός Εξωτερικών (ή, ακόμη, κατ'άρθρο 1 παρ. 1 α' Νσχ, και ο Αναπληρωτής Υπουργός ή ο Υφυπουργός Εξωτερικών) μπορεί «να καλεί σε ακρόαση στις συνεδριάσεις [του Συμβουλίου] μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου ...». Κατά το Σύνταγμα, αλλά και τη λογική του κοινοβουλευτικού πολιτεύματος, όλοι οι Υπουργοί είναι ίσοι μεταξύ τους. Η χρήση του όρου «καλεί σε ακρόαση» εμπεριέχει, εμμέσως, την υποχρέωση του καλουμένου Υπουργού να εμφανισθεί ενώπιον του Συμβουλίου, κατόπιν, τρόπον τινά, «εντολής» ενός ομοιοβάθμου του. Για λόγους τόσο νομικής ακριβολογίας όσο και πολιτικού συμβολισμού, θα ήταν ίσως σκόπιμο το ρήμα «καλεί» να αντικατασταθεί, όταν πρόκειται τουλάχιστον για Υπουργό, με το ρήμα «προσκαλεί».

Αθήνα, 10 Φεβρουαρίου 2003

Ο εισηγητής επιστημονικός συνεργάτης
Στέφανος Ι. Κουτσομπίνας
Επικ. Καθηγητής Νομικής Παν/μίου Θράκης

Ο προϊστάμενος του Τμήματος
Στέλιος Ν. Κουσουλής
Επικ. Καθηγητής Νομικής Παν/μίου Αθηνών

Ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης
Αντώνης Μ. Παντελής
Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών

Για το Επιστημονικό Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
Καθηγητής Κώστας Μαυριάς